FAKULTA FILOZOFICKÁ
ZÁPADOČESKÉ
UNIVERZITY
V PLZNI

Katedra antropologie

PROTOKOL O HODNOCENÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE
posudek oponenta

Práci předložil(a) student(ka): **Dominika Bláhová**

Název práce:
Simulace úspěšnosti metody odhadu pohlaví podle dělícího bodu

Oponoval *(u externích oponentů uveďte též adresu a funkci ve firmě):*
Jaroslav Brůžek, katedra antropologie, ZČU Plzeň

1. **CÍL PRÁCE** *(uveďte, do jaké míry byl naplněn):*
Autorka si vytýčila za cíl simulovat úspěšnost metody odhadu pohlaví dle dělícího bodu, kterou navrhl John Albanese se spolupracovníky v roce 2005 a ověřit tak vhodnost užití metody v praxi. **Cíl práce byl naplněn** a simulace byly provedeny v rozsahu daném navrženým protokolem,

2. **OBSAHOVÉ ZPRACOVÁNÍ** *(náročnost, tvůrčí přístup, proporcionalita teoretické a vlastní práce, vhodnost příloh apod.):*

Autorka DP zvládla simulace datových souborů jako náhražku reálného referenčního souboru a provedla tři experimenty na základě kritérií odrážejících různé míry pohlavního dimorfismu, na základě změn poměru obou pohlaví a na základě fluktuace velikosti souboru. V teoretické rovině vycházela s publikace, jejíž metodu ověřovala. Výsledky jsou prezentovány tabulárně a graficky. Dominance statistického přístupu a náročnost na jeho přípravu zřejmě posunula do pozadí teoretické aspekty pohlavního dimorfizmu rozměrů skeletu a jejich využití v praxi v odhadu pohlaví.
Odstranila sice řadu výtek z červnového posudku, jako absenci řady publikací, které by osvětlily problematiku a ozřejmily diskuzi.. Opravy jsou však ryze kosmetického charakteru. Diskuze stále zůstává velmi slabá, především z důvodů, že autorka „diskutuje" , vysvětluje či komentuje své výsledky ze zcela subjektivního hlediska. Proto postrádám skutečnou volbu argumentů, které jsou uvedeny (prověřeny) jinými autory – tedy citovat jiné práce a konfrontovat se s nimi. Konfrontace s jinými autory, jinými slovy citování jiných autorů je velmi sporadické. Nikde není zmínka o „demarkačních bodech" (demarking points- např. Asala, 2001, Franklin et al., 2012) jako alternativy dělícího bodu při klasifikaci pomocí jedné proměnné, ani z teoretického ani z praktického hlediska. Rovněž není diskutována populační specificita versus nespecificita metod – koncept v publikaci Albanese et al.(2005) klíčový. Závěry musí čtenář „hledat" v záplavě redundantních informací. Celkově neměním názor a opravená verze DP vyznivá stále trochu rozpačitě.

3. **FORMÁLNÍ ÚPRAVA** *(jazykový projev, správnost citace a odkazů na literaturu, grafická úprava, přehlednost členění kapitol, kvalita tabulek, grafů a příloh apod.):*

Nejsilnější výtkou červnové verze DP byl jazykový projev. V tomto ohledu lze konstatovat viditelné zlepšení. Nelze však usnout na vavřínech. Na straně 15 je citován Macaluso et al. (2010), ačkoliv tento autor publikoval zmíněnou studii zcela sám. Výtka o správnosti citací a odkazů na literaturu stále přetrvává. Nezbavil jsem se pocitu, že převzaté (citované) informace z pramenů jsou stále prezentovány s určitým myšlenkovým posunem, který neodpovídá zdroji a svědčí o špatném výkladu. Nový text je „prošpikován" řadou nových citovaných pramenů. To je sice kladem, ale nijak nepřevědčuje čtenáře, že z nich autorka „myšlenkově" čerpá. Jsou ve valné většině řazeny jako „telefonní seznam" v závorce za stejným textem, jako byl ve verzi minulé. Obohacení textu je faktografické nikoliv konceptuální.

4. **STRUČNÝ KOMENTÁŘ HODNOTITELE** *(celkový dojem z diplomové práce, silné a slabé stránky, originalita myšlenek apod.):*

Téma přetrvává jako zajímavé a aktuální a je postaveno na experimentu a jeho provedení, kterým nelze nic podstatného vyčíst. Práce je rozšířena o řadu tabulek v přílohách a o informace, týkající se pohlavního dimorfizmu obecně a pažní kosti zvláště. Postrádám však jistou hloubku myšlenek a je politování hodné, že podklady pro tento teoretický vhled jsou diplomová práce Fingerové (z mého pohledu jako pramen slabá a nevhodná), několik publikací oponenta a starší přehled z dílny Frayera a Wolpoffa z roku 1985.

Rozpačitost nad rukopisem přetrvává z důvodů jisté názorové roztříštěnosti. A tak čteme, že „pažní kost nese nejvýraznější známky pohlavního dimorfizmu ze všech dlouhých kostí vůbec" (str.5). To by měl být předpoklad úspěšnosti oddělení pohlaví. Ale na str. 6 (ale i str. 13) je zdůrazněno, že se používá pouze jako podpůrná metoda. Dále můžeme číst, že se dlouhé kosti obecně nedoporučují pro odhad pohlaví, pokud máme pánev či lebku (str. 12). Nijak není zdůvodněno, proč je pažní kost zvolena jako model testování hypotetického předpokladu o populační nespecificitě techniky Albanese a spolupracovníků.

V minulém posudku jsem autorce vytýkal, že nezmiňuje žádného z 22 autorů, kteří publikaci Albanese a spolupracovníků od roku 2005 využilo a cituje. Konstatuji, že zmíněné práce jsou citovány. K mezím odhadu pohlaví podle dlouhých kostí horní končetiny se vrací sám autor testované práce (Albanese, JFS 2013) jako 23. reference....., která autorce unikla. Omluvou budiž, že má vročení červenec 2013. Přesto by mohla být diskutována jiná práce, řešící odhad pohlaví podle kostry statistickými metodami (Latent Profil Analysis) a simulacemi (Passalacqua et al., AJPA 2013), protože vyšla již v červnu tohoto roku.

5. **OTÁZKY A PŘIPOMÍNKY DOPORUČENÉ K BLIŽŠÍMU VYSVĚTLENÍ PŘI OBHAJOBĚ** *(jedna až tři):*

Kdy lze považovat metody odhadu pohlaví podle kostry za populačně specifické versus nespecifické ve světle publikovaných názorů a vlastních zkušeností z DP?

6. **NAVRHOVANÁ ZNÁMKA** *(výborně, velmi dobře, dobře, nedoporučuji k obhajobě):*

Doporučuji DP k obhajobě a navrhuji známku dobře až velmi dobře.

Datum: V Praze, 15.srpna 2013

Podpis: Doc. RNDr. Jaroslav Brůžek, Ph.D.

Stvrzuji, že autorem posudku je Doc. RNDr. Jaroslav Brůžek, Ph.D.

19.8.2013

Doc. Petr Lozoviuk, Ph.D.

Západočeská univerzita v Plzni
Fakulta filozofická
katedra antropologie